

І. Д. Гамкало

Маргулян Арнольд Евадійович

МАРГУЛЯН Арнольд Евадійович (справж. – Маргуліс; 01(13). 04. 1879, Київ – 15. 07. 1950, м. Свердловськ, нині Єкатеринбург, РФ) – диригент, педагог. Професор (1942). Народний артист УРСР (1933), РРФСР (1944). Сталінська премія (1946). Системат. муз. освіти не здобув. Від 1888 навч. гри на скрипці у А. Фідельмана та Е. Млинарського (Одеса). 1896 почав твор. шлях суфлером і скрипалем в Одес. опері, де навч. диригуванню у гол. диригента Й. Прібіка. 1902–04 – хормейстер і диригент опер. театрів у Пермі (РФ) та Свердловську, 1904–06 – в Харкові, згодом працював у театрах Одеси, Тифліса (нині Тбілісі) та ін. міст. 1912–22 – диригент Театру муз. драми та Нар. дому в С.-Петербурзі, 1922–24 – в Свердловську, 1924–25 – Києві, 1925–26 – Одесі, 1926–27 – гол. диригент у Києві. 1 жовтня 1926 оперою «Аїда» Дж. Верді відкрив Держ. укр. оперу, де поставив також «Золотого півника» М. Римського-Корсакова та «Нюрнберзьких мейстерзінґерів» Р. Ваґнера, виступав як симф. диригент. 1927 вивчав технологію сучас. опер. сцени в Берлін. опері. 1927–37 – гол. диригент і худож. кер. опери в Харкові, де серед ін. поставив опери «Купало» А. Вахнянина (вперше на опер. сцені), «Золотий обруч» Б. Лятошинського, «Броненосець “Потьомкін”» О. Чишка, «Розлом» В. Фемеліди, «Вільгельм Телль» Дж. Россіні, «Турандот» Дж. Пуччіні, «Валькірія» і «Лоенґрін» Р. Ваґнера, «Долина» Е. Альбера, «Борис Годунов» М. Мусоргського, «Гугеноти» Дж. Мейєрбера, «Князь Ігор» О. Бородіна, «Царева наречена», «Снігуронька» М. Римського-Корсакова, «Фауст» Ш. Ґуно. Виступав як симф. диригент (1928 відбулася харків. прем'єра 2-ї симф. Л. Ревуцького, 1929 – київ. прем'єра Сюїти на укр. теми Ю. Мейтуса). 1937–50 – гол. диригент і худож. кер. Свердлов. театру опери і балету. М. був одним з найавторитет. опер. диригентів свого часу. Великий диригент. темперамент поєднував з витонченим нюансуванням і фразуванням опер. партитури, значну увагу приділяв роботі зі співаками.

Викладав у Київ. та Харків. муз.-драм. інститутах, від 1937 – в Урал. консерваторії. Автор симф. творів, п'єс для скрипки, віолончелі, романсів на сл. І. Северяніна, С. Надсона, М. Лохвицької, ст. «Про підготовку й проведення репетицій диригентом оркестру» // «Музика масам», 1928, № 3–4; «Вечір української симфонічної музики» // «Нове мистецтво», 1928, № 12.

Рекомендована література

1. Маргулян Арнольд Евадійович (до 35-річчя мист. та твор. діяльності) // Рад. музика. 1933. № 2–3;
2. Преображенский А. А. Э. Маргулян // Сов. музика. 1950. № 9;
3. Тольба В. Натхненний митець // Музика. 1979. № 3;
4. Його ж. Дирижер-поет // Статьи и воспоминания. К., 1986.

Бібліографічний опис:

Маргулян Арнольд Евадійович / І. Д. Гамкало // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-63587>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).